

Kommunal Rapport ønsker korte og poengterte innlegg, maks 700 ord eller 4.100 tegn. Innleggene kan bli forkortet.

Innlegg sendes til redaksjon@kommunal-rapport.no

Prioriter de minste

Kommunene har en rekke ulike hjelpe- og støttetiltak rettet mot barn og ungdom. Spørsmålet er om en er **MÅLRETTET** nok i innsatsen - eller om ressursene blir spredt utover - uavhengig av hvilken effekt de har.

Barn med spesielle behov mottar en rekke forskjellige former for hjelp. Velldig mange får ekstra hjelp i barnehager og skoler, gjerne i form av timer med spesialpedagog, støttepedagog eller assistent. I tillegg tilbyr ofte kommunene andre typer hjelp, som støttekontakt, avlastning, psykologtimer, foreldreveiledning, samtalegrupper med mer.

Hvilke typer tiltak som finnes, varierer fra kommune til kommune. Ofte kan utviklingen av tjenestetilbudet til barn og unge være preget av tilfeldigheter. En ansatts interesse eller kompetanse i forhold til et spesielt tilbud, kan føre til at tilbudet utvikles i en kommune, men ikke i en annen kommune. Intensjonen bak alle tilbudene er selvfølgelig å hjelpe flest mulig barn og unge. En tilfeldig utvikling av tjenestetilbudet bidrar imidlertid

ikke til en optimal utnyttelse av ressursene.

Det er spesielt to faktorer som må vektlegges i forhold til prioriteringer og utvikling av tjenestetilbudet: tidspunkt for igangsetting av tiltak, og tiltakets virkning.

Det er grunnlag for å hevde at tiltak som igangsettes tidlig etter at et problem er identifisert, er mer effektive enn tiltak som igangsettes senere. Eksempelvis er sannsynligheten for å oppnå vesentlig bedring hos et barn med atferdsproblemer langt større hvis tiltaket igangsettes i barnehagen, enn om tiltaket igangsettes på ungdomsskolen. På samme måte kan en hevde at spesialpedagogisk hjelp i skolen er mindre virksom fullt dess senere den blir igangsatt.

Den andre faktoren - tiltakets virkning - handler

om hva en faktisk oppnår ved å igangsette tiltaket. Dokumentasjonen som ligger til grunn for tiltakene en anvender, må alltid vurderes. Ulike forskergrup-

MÅLRETNING

En tilfeldig utvikling av tjenestetilbudet bidrar imidlertid ikke til en optimal utnyttelse av ressursene.

per har vurdert en rekke ulike tiltak, og skiller ofte mellom tiltak som kan anbefales, tiltak med god sannsynlighet for positive resultater, og tiltak med lav sannsynlighet for positive resultater. I tillegg anvendes en rekke tiltak som aldri har gjennomgått noen grundig vurdering.

I forhold til mange ulike tiltak som anvendes overfor barn og unge, kan vi i beste fall fastslå at vi ikke vet noe om hvordan tiltakene virker. I verste fall har mange av tiltakene ingen positiv effekt på de barna og ungdommene de var ment å skulle hjelpe.

For å oppnå et så optimalt tjenestetilbud som mulig, innenfor tilgjengelige rammer, er det nødvendig å foreta tøffe prioriteringer. Skal en gjøre mer av det som er mest virksom fullt, må en gjøre mindre av andre ting.

Kommunene må drøfte hvilke utfordringer de har knyttet til barne- og ungdomspopulasjonen. I etterkant av dette må de kartlegge hvilke tiltak som vurderes som mest effektive for å løse disse utfordringene. Videre må en vurdere egen «tiltaksportefølje» opp mot de tilta-

kene som ansees som mest effektive. Etter dette må en begynne å endre hvilke tiltak en skal tilby. Tiltak som ikke retter seg inn mot de prioriterte utfordringene, og tiltak som en ikke kan sannsynliggjøre har en positiv virkning må avsluttes. Disse tiltakene må erstattes med tiltak som med høy sannsynlighet hjelper i forhold til utfordringene de er ment å løse.

En må også tørre å prioritere de minste barna. Effektive tiltak mot de minste barna må gjennomføres, selv om dette innebærer reduksjoner i tilbudet til eldre barn. I et lengre perspektiv medfører satsing på de minste, mindre behov for tiltak for de eldre.

Disse endringene innebærer at mange fagfolk ikke lengre kan gjøre det de gjør i dag. Dette kan selvfølgelig by på utfordringer som må håndteres

på en god måte. Det viktigste er uansett at samfunnets ressurser blir brukt på en måte som gjør at barn og unge får mest mulig virksom fullt hjelp.

En krone anvendt gjennom et virksom fullt tiltak mot et lite barn, gir samfunnet - og barna - langt mer enn en krone anvendt på et tilbud vi ikke helt vet hvordan virker.

Are Karlsen
Prosjektleder
Virksomhet barn og unge
Tønsberg kommune

